

BIULETYN KOWIEŃSKI

W I L B I

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) WIELKA-POHULANKA 19—7.

Nr.

Wilno, dnia 19 czerwca 1933 r.

8
780.

T r e ś ć n u m e r u :

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	K r o n i k a .	Dział.	Str.
1. Demarche posła Zechlina.-		I.	1.
2. Skargi Żydów przeciwko konsulatowi niemieckiemu w Kłajpedzie.-		"	"
3. Nowy poseł litewski w Łotwie.-		"	"
4. Litwa na konferencji kolejowej w Moskwie.-		"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

5. "Lietuvos Aidas" o litwinizacji nazwisk.-		III.	"
--	--	------	---

K r o n i k a .

6. Przepisy o wydawaniu zezwoleń dla obcokrajowców i osób bez obywatelstwa.-		"	2.
7. Przyjęcie budżetu Państwa Litewskiego na rok 1933.-		"	"
8. Projekt wprowadzenia podatku od naturalizacji.-		"	"

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

9. Dochodzenie w sprawie zajęć antyżydowskich w Słobodzie.-		IV.	"
---	--	-----	---

x x x

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

K r o n i k a .

Demarche posła Zechlina. "Rytas" Nr.133 /VI.1933/: "Telegrafen Union" donosi, iż poseł niemiecki w Kownie dr.Zechlin w dn.13 czerwca r.b. dokonał wobec rządu litewskiego demarche u przeciwko nowowprowadzonej ustawie o obcokrajowcach.

Prasa kowieńska /z 16.VI.1933/: W dn.15 czerwca poseł Zechlin udał się z Kowna do Kłajpedy. Wyjazd Zechlina związany jest z wprowadzeniem nowej ustawy o zajmowaniu przez obcokrajowców stanowisk w urządach państwowych i komunalnych. Ustawa ta dotyczy specjalnie Kraju Kłajpedzkiego, gdzie, jak wiadomo, kilka tys.obywatelei niemieckich zajmuje różne stanowiska w urządach państwowych i komunalnych. Poseł Zechlin zajmie się w Kłajpedzie zebraniem informacji i szczegółów o ewentualnych następstwach nowej ustawy. Jak donoszą, Niemcy zamierzają zaproponować Litwie, by udzieliła wszystkim urzędnikom obcokrajowcom w Kłajpedzie obywatelstwa litewskiego. Prawdopodobnie jednak władze litewskie nie przystaną na to i dołożą starań, by nowa ustawa została przeprowadzona w Kraju Kłajpedzkim z całą bezwzględnością.-

Skargi Żydów przeciwko konsulatu niemieckiemu w Kłajpedzie. Prasa kowieńska /16.VI.1933/: Kłajpedzcy kupcy żydowscy złożyli skargę w M-stwie Spr. Zagr. przeciwko konsulatu niemieckiemu w Kłajpedzie, który odmawia im wydawania wiz tranzytowych na przejazd przez Niemcy.-

Nowy poseł litewski w Łotwie. Prasa kowieńska /z 16.VI.1933/: Elta donosi z Rygi, iż w dn.14 b.m. nowy poseł litewski w Łotwie p.J. Urbszys na uroczystej audjencji wręczył swe listy uwierzytelniające prezydentowi Republiki Łotewskiej.-

Litwa na konferencji kolejowej w Moskwie. Prasa kowieńska /z 16.VI.1933/: W dn.13 czerwca rozpoczęła się w Moskwie konferencja w sprawie bezpośredniej komunikacji kolejowej pomiędzy ZSRR., Litwą i Niemcami. Podczas konferencji rozważone zostaną w pierwszym rzędzie sprawy walutowe. Z ramienia Litwy udział bierze dyrektor wydziału gospodarczego zarządu kolejowego inż.Sabauskas.

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

"Lietuvos Aidas" o litwinizacji nazwisk. "Lietuvos Aidas" Nr.132 z 14.VI.1933 r. Art.p.t."Imiona,nazwiska". Streszczenie:

Zniekształcenie nazwisk w Litwie datuje się od czasów unji z Polską. Po odbudowie niepodległości należy przywrócić Litwinom poczucie własnej godności. Jest to sprawa obchodząca nie tylko jednostki lecz cały naród, któremu zależy na tem, aby jego członkowie nie wstydzili się swego pochodzenia. Sprawa zlitewszczenia nazwisk jest całkowicie dojrzała i rząd nie zamierza z nią dłużej zwlekać. Po odpowiednim przygotowaniu jeszcze przed wydaniem nowych paszportów sprawa ta winna być uregulowana.

Zlitewszczenie nazwisk winno iść w dwóch kierunkach: usunięcia zniekształceń w nazwiskach o nielitewskich końcówkach, ale litewskiem źródłosłowie /np.Griniėviczius otrzyma brzmienie Grinius, Szapinskis - Szaponis/ i całkowitej zmiany nazwisk, które z biegiem czasu i różnych ulepszeń utraciły charakter litewski na rzecz słowiańskiego. Przewidywana reforma nazwisk nie powinna dotknąć nazwisk czysto polskich, rosyjskich lub żydowskich. Pisownia tych nazwisk obcych również winna być zachowana. Obecnie wszyscy, których nazwiska podlegają zmianie muszą się już szykować do odnowienia więzów, łączących ich z przeszłością.

Pozatem "L.Aid." donosi, iż w dn.12 b.b. odbyło się drugie posiedzenie komisji do zlitewszczenia nazwisk, podczas którego ostatecznie ustalono skład komisji: prezes prof.J.Balczykonis, sekretarz J.Kalmantas, członkowie: J.Novakas, dr.A.Salis i Szejnius, i ks.Veblauskas. W ciągu lata bież. komisja dokona spisu alfabetycznego wszystkich nazwisk litewskich, jesienią zaś zostanie sporządzona specjalna księga nazwisk litewskich. W księdze owej zesłowiańszczone nazwiska

litewskie z końcówkami: iczus, evskis, ovzkis, auskis, auskas ulegną korekcie i podczas wydawania nowych paszportów brzmienie tych nazwisk zostanie odpowiednio zmodyfikowane. Nazwiska nie-Litwinów: Polaków, Rosjan, Niemców i Żydów nie ulegną żadnym zmianom. Na temże posiedzeniu komisja rozważyła również sposoby ustalenia nazw miejscowości oraz pisowni imion chrześcijańskich w metrykach.-

K r o n i k a .

Przepisy o wydawaniu zezwoleń dla obcokrajowców i osób bez obywatelstwa. "Rytas" Nr.133 /VI.1933/: Elta donosi, iż według informacji M-stwa Spraw Wewnętrznych wydane dotychczas przez naczelników powiatów dla obcokrajowców zezwolenia na prawo zamieszkania i pracę w Litwie ważne są do terminu zaznaczonego w każdym z poszczególnych zezwoleń.

Zezwolenia na pracę i przebywanie w Litwie obcokrajowców, przybyłych do Litwy po 1 lipca, oraz odroczenia zezwoleń, wydanych przed 1 lipca mogą skutecznici następujące urzędy: 1/dla obcokrajowców bez obywatelstwa, którzy do 1 lipca r.b. zamieszkiwali w Litwie na podstawie zezwoleń na przeciąg 1 roku, wydawanych przez naczelników powiatów - prolongaty i zezwolenia na pracę i przebywanie w Litwie wydawać będą naczelnicy powiatów, do których bezpośrednio należy się w tych sprawach zwracać;

2/dla obcokrajowców bez obywatelstwa, którzy do 1 lipca r.b. nie mieszkali w Litwie w przeciągu jednego roku oraz dla obcokrajowców, posiadających obywatelstwo któregośkolwiek z państw, zezwolenia oraz prolongatę na zamieszkanie lub pracę wydawać będzie Departament Ochrony Obywatelskiej. Podania do Departamentu można również składać w miejscowych urzędach policyjnych, które wydadzą obcokrajowcom zamiast odpowiednio kwity, uprawniające do zamieszkiwania w Litwie na przeciąg jednego miesiąca, o ile podanie nie zostanie rozstrzygnięte wcześniej. Odpowiedzi na podania przesłane będą bezpośrednio petentom, którzy nie będą potrzebowali dowiadywać się osobiście o wyniki podań. Blankiety podaniowe znajdują się w komisarijatach policyjnych.

Przyjęcie budżetu Państwa Litewskiego - go na rok 1933-ci. "Liet.Žinios" Nr.134 /VI.1933/: W dn.14 czerwca litewski Gabinet Ministrów przyjął budżet państwa na rok 1933-ci. Budżet wynosi 250.818.547 litów. Suma przewidzianych dochodów zwyczajnych wynosi 231,9 milj.lt., czyli o 19 milj.lt.mniej, niż w r.ub.; suma zaś dochodów nadzwyczajnych - 18,8 milj.lt. czyli ok.6 milj.lt. mniej, niż w r.ub.

Suma wydatków zwyczajnych przewidziana została w wys.211,9 milj.litów, czyli o 11,6 milj.lt. mniej, niż w r.ub., zaś suma wydatków nadzwyczajnych w wys.38,9 milj.lt., czyli o 13,6 milj.lt. mniej, niż w roku ubiegłym.

Ogółem budżet Państwa Litewskiego na rok 1933-ci okazał się o 25,3 milj.litów mniejszy, niż budżet na rok 1932-gi.

Projekt wprowadzenia podatku od naturalizacji. "Liet.Žinios" Nr.134 /VI.1933/: Odnośnie sfery opracowują w Litwie projekt wprowadzenia podatku od naturalizacji. O ile projekt ten zostanie przeprowadzony, w takim razie osoby pragnące uzyskać obywatelstwo litewskie będą musiały opłacić podatek w wys. 1.500 litów.

IV. SPRAWY POLSKIE I INNYCH MNIEJSZOŚCI NARODOWYCH.

K r o n i k a .

Dochodzenie w sprawie zajść antyżydowskich w Słobodzie. "Dzień Kowieński" Nr.131/VI.1933/: Policja zakończyła już dochodzenie w sprawie zajść antyżydowskich w Słobodzie /przedmieście Kowna/. Policja stwierdziła, że kilku napastników również odniosło obrażenia. Wyniki dochodzenia zostaną przesłane komendantowi miasta w celu ukarania winnych.-

B7